

תשע"ו - Vahak'hel - WhatsApp

(1~ ענינו וגדרו המיוחדים של אור ה'ממלא' ומשל לזה ~

מובא בזוהר (ח"ג רכה, א): "איהו סובב על כל עלמין, ולית סובב לון לכל סטרא, עילא ותתא, ולארבע סטרין, בר מניה. ולית מאן דנפיק מרשותיה לבר. איהו ממלא כל עלמין, ולית אחרא ממלא לון" (-הוא סובב על כל העולמות, ואין סובב להם לכל צד - מעלה ומטה ולארבעה צדדים - חוץ ממנו, ואין מי שיוצא מרשותו לחוץ. הוא ממלא את כל העולמות, ואין אחר ממלא אותם). כלומר, אלו הם שני סוגי האורות האלקיים הנקראים 'ממלא כל עלמין' ו'סובב כל עלמין', אשר על ידם הקב"ה מהווה ומחיה את כל העולמות והנבראים. וענינו של אור ה'ממלא' הוא - אור הנמשך ממנו ית' על מנת להתלבש בצורה פנימית ולהתגלות במקום בו הוא מאיר (שעל שם זה נקרא אור זה 'ממלא', לפי שהוא 'ממלא', כביכול, את הדבר בו הוא נמשך). ולכן, אור זה נמשך באופן מצומצם ובהתאם למקום בו הוא מאיר. למשל מה הדבר דומה - לרב הלומד עם תלמידים, שכיון שהרצון והכוונה של הרב הוא שהשכל יתלבש בפנימיות בכלי שכלם של התלמידים, לכך, לתלמיד שכלי השכל שלו קטנים ומצומצמים, הרב משפיע שכל מצומצם, ואילו לתלמיד במעלה ומדריגה נעלית יותר, הרב משפיע שכל נעלה יותר, הכל לפי ערכו הפרטי. (ע"פ תו"א ויקהל ד"ה קחו מאתכם תרומה לה')

(2~ המשמעות של המושג 'התלבשות פנימית', אחד הגדרים של אור הממלא ~

כאמור, אור ה'ממלא' הוא אור אלקי מצומצם שנמשך כדי להתלבש בצורה פנימית ולהתגלות במקום בו הוא מאיר. והמשמעות במושג זה של 'התלבשות פנימית' היא: השפעה שאינה רק 'נמצאת' בפועל ממש ב'כלי' שבתוכו היא משפיעה, אלא היא מתאחדת עם ה'כלי', מאחר שמצד עצמו הוא כלי ראוי לקבל השפעה זו. ולכן, כדי שהשפעה תתקבל על ידי המקבל באופן כזה (של התלבשות פנימית), על המשפיע להתאים את ההשפעה לפי ערכו של המקבל, כדי שהמקבל אכן יקבל השפעה ה'ראויה' ומתאימה לו. דוגמא לכך היא מאופן שבו הנשמה 'נמצאת' בגוף (כמאמר המדרש 'מה הנשמה ממלאה את הגוף, כך הקב"ה ממלא את העולם'), שהנשמה מתלבשת בגוף בפנימיות ומתאחדת עמו, ולכן הגוף עצמו נעשה 'גוף חי', היינו, שכאשר הנפש מאירה בגוף ומחיה אותו, מהותו של הגוף איננה בשר ודם דומם, אלא היותו 'אדם חי'. ומאחר שחיות הנפש מתאחדת עם הגוף, מובן שהנשמה נרגשת בגוף ונמצאת בו בגילוי. וזהו שבהתלבשות הנפש באבר פרטי מסוים, כמו העין, הנה אין זה רק שבהעין יש חיות מהנפש, אלא שהחיות 'מתלבשת' בה ומתאחדת עמה, עד כדי כך שאין העין רק חומר גשמי של עין, אלא 'עין רואה'.

(ע"פ תו"א ויקהל ד"ה קחו מאתכם תרומה לה')

(3~ ההגדרה האמיתית באורו יתברך הסובב כל עלמין - שלילת אפילו מקום רוחני ~

ביאור ענינו של אור ה'סובב כל עלמין': הוא אור וחיות הנמשך ממנו ית' כפי שהוא מצד עצמו, בלי צמצום לפי ערך העולמות שבהם הוא מאיר. ולכן, אין הוא 'מתלבש' בעולמות בפנימיות, אלא 'סובב' ו'מקיף' עליהם מלמעלה. אך, אין הכוונה שאור זה אינו נמצא בשלימות בתוך העולמות ש"אין הפירוש 'סובב' ומקיף מלמעלה בבחינת מקום ח"ו, כי לא שייך כלל בחינת מקום ברוחניות" (תניא פמ"ח). היינו, שאין זה בא לשלול מקום גשמי, אלא הכוונה לשלול 'מקום רוחני', ולומר שברוחניות ממש, באלקות, אין שייך גם 'מקום רוחני'. כלומר, לא רק שלהיותו בלי גבול הוא נמצא רק ב'מקום' ודרגה שלמעלה מהעולמות המוגבלים, ואילו בעולמות המוגבלים הוא אינו קיים ח"ו, ובא לשלול זה ולומר שבאמת האין סוף הבלי גבול נמצא ופועל גם בעולמות מוגבלים, שגם עובדה זו פשוטה, ואין צריך לשלול אותה. אלא, שהאין סוף נמצא גם בתוכיותם ובפנימיותם של הנבראים המוגבלים. ואם כן, שגם אור הסובב נמצא בפנימיות הנבראים, מדוע נקרא 'סובב כל עלמין'? הכוונה היא "לענין בחינת גילוי ההשפעה" (תניא שם), שהיא אינה מורגשת וגלויה בהם, אלא היא בבחינת העלם וסובב בהם. ואין זה הגבלה כלל, כי הקב"ה אכן נמצא בתוכיות כל נברא, רק שהוא בהעלם, שכל ההבדל הוא ביחס אלינו, לא ביחס אליו.

(ע"פ תו"א ויקהל ד"ה קחו מאתכם תרומה לה')

(4- תכלית הבריאה להיות 'דירה בתחתונים', והלא הקב"ה כבר נמצא בכל מקום! -

על הכתוב 'ושכנתי בתוכם' אמרו רז"ל 'נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים כמו שהוא דר בעליונים', היינו, שעיקר כוונתו ורצונו ית' בבריאת כל העולמות הוא שאלקותו ית' תומשך גם למטה כמו שהוא למעלה בעולמות עליונים. אך, צריך להבין, הלא כבר ישנה השראת השכינה למטה, כמפורש בכתוב 'את השמים ואת הארץ אני מלא', היינו שגם בארץ הלזו התחתונה 'מלא כל הארץ כבודו', וכן מובא בזוהר 'לית אתר פנוי מיניה', שאין מקום ריק ממציותו של הקב"ה! אלא הביאור הוא: ש"ענין דירה בתחתונים, היינו שיהיה לו דירה בבחינת 'גילוי', וכמו שכתוב (ישעי' מד, יג) 'כתפארת אדם לשבת בית', שהאדם בבית מושבו הוא 'מתגלה' בו, כן יהיה 'גילוי' אלקותו יתברך בתחתונים" (סה"מ תרל"ה ח"ב ע' שסו).

כלומר, שעל אף שהקב"ה נמצא בכל מקום, הרי זה בהעלם, וכוונת הקב"ה בריאת העולם היא שתהיה 'דירה' לו יתברך בתחתונים, ודיוק הלשון 'דירה' (במקום למור: 'נתאוה הקב"ה להיות 'נמצא' בתחתונים' וכיוצא בזה) הוא, שרוצה להיות בעולם הזה כאופן שאדם 'דר' בביתו, שם הוא בגילוי.

וזה נעשה ע"י קיום תורה ומצוות, בהם ועל ידם נמשכת ומאירה אלקותו יתברך בגילוי למטה.
(ע"פ לקו"ת פקודי ד"ה אלה פקודי המשכן)